A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2005. október 13. *

A C-379/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht Würzburg (Németország) a Bírósághoz 2004. szeptember 3-án érkezett, 2004. augusztus 23-i végzésével terjesztett elő az előtte

a **Richard Dahms GmbH**

és

a **Fränkischer Weinbauverband eV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. La Pergola, A. Borg Barthet, U. Lõhmus (előadó) és A. Ó Caoimh bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: L. A. Geelhoed,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— a Richard Dahms GmbH képviseletében J. Haas Rechtsanwalt,

— a Fränkischer Weinbauverband eV képviseletében B. Vincke Rechtsanwalt,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében F. Erlbacher és T. van Rijn, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egyes borászati termékek leírása, jelölése, kiszerelése és oltalma tekintetében az 1493/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó egyes szabályok megállapításáról szóló, 2002. április 29-i 753/2002/EK bizottsági rendelet (HL L 118., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 35. kötet, 455. o.) 21. cikkének értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a Richard Dahms GmbH (a továbbiakban: a Dahms) és a Fränkischer Weinbauverband eV (a továbbiakban: a Weinbauverband) közötti jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya egy borverseny nevezési díjainak összege.

A közösségi jogi háttér

3 A borpiac közös szervezéséről szóló, 1999. május 17-i 1493/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 179., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 26. kötet, 25. o.) 47. cikke többek között egyes termékek címkézésére vonatkozó szabályokat ír elő, amelyek célja a fogyasztók és a termelők törvényes érdekeinek védelme, a belső piac zavartalan működése és a minőségi termékek előállításának ösztönzése. Az említett cikk különbséget tesz a címkéken kötelező és nem kötelező jelleggel feltüntetendő jelölések között.

4 A fenti rendelet VII. melléklete B. része 1. pontja b) alpontjának harmadik francia bekezdése előírja, hogy a címkén a földrajzi árujelző mellett a „díjra, éremre vagy versenyre" való hivatkozást is fel lehet tüntetni a Bizottság által meghatározandó feltételek mellett.

5 A 753/2002 rendeletet többek között az egyes borászati termékek kiszerelésére vonatkozó rendelkezések alkalmazásáról szóló szabályok megállapítása céljából bocsátották ki. IV. címe tartalmazza a földrajzi jelzéssel ellátott asztali borokra és a meghatározott termőhelyről származó minőségi borokra (a továbbiakban: az m. t. minőségi borok) vonatkozó szabályokat.

6 Az említett rendelet IV. címe alá tartozó, a „[d]íjak és érmek" címet viselő 21. cikke, előírja:

„Az 1493/1999/EK rendelet VII. melléklete B. [része] 1. pontja b) alpontja harmadik francia bekezdésének alkalmazásában a földrajzi jelzéssel ellátott asztali borok és m. t. minőségi borok címkéin feltüntethetők díjak és érmek, feltéve, hogy azokat az érintett díjazott borok egy tétele olyan, a tagállamok vagy harmadik országok által engedélyezett versenyen nyerte, ahol az objektív eljárás a diszkrimináció teljes kizárását biztosította. A tagállamok és harmadik országok értesítik a Bizottságot az engedélyezett versenyekről. A Bizottság minden megfelelő eszközzel gondoskodik ezen listák közzétételéről."

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 A Dahms, az alapügy felperese, borászati és borkereskedelmi társaságot működtet. Az alapügy alperese, a Weinbauverband, szervezi Németországban a frank bor- és pezsgőversenyeket. E versenyek nevezési díjai aszerint különböznek, hogy a versenyre jelentkezők tagjai-e a Weinbauverbandnak vagy sem. Így e díjak összege a szervezet tagjai által nevezett minden egyes bortétel esetében 46 euró, míg a más jelentkezők által nevezett tételenként 92 euró, valamint minden egyes pezsgőtétel esetén 76,50 euró, illetve 153 euró.

8 A Dahms 2001-ig volt tagja a Weinbauverbandnak, és számos versenyre nevezett borokat. Miután már nem tagja ennek a szervezetnek, a Dahms egyrészről azokat a nevezési díjakkal kapcsolatos feltételeket kifogásolja a Landgericht előtt, amelyeket a Weinbauverband állapított meg számára, és amelyek megítélése szerint hátrányos

megkülönböztetést valósítanak meg a 753/2002 rendelet 21. cikke értelmében, másrészről azt kifogásolja, hogy e versenyek szervezése során a Weinbauverband visszaél erőfölényével.

9 A Dahms azt kéri, hogy a Weinbauverband tagjaira vonatkozó feltételekkel azonos feltételek mellett fogadják el a versenyen való részvételét. Másodlagosan azt kéri, hogy az e szervezetben tagsággal nem rendelkező személyként a Landgericht által meghatározott összegű nevezési díj ellenében vehessen részt a versenyen.

10 A Weinbauverband a kérdést előterjesztő bíróság előtt úgy érvel, hogy a különböző nevezési díjak megállapítása aszerint, hogy a versenyre jelentkezők rendelkeznek-e tagsággal vagy sem, az egyesületekről szóló szabályozás által elismert önigazgatása körébe tartozik. Vitatja, hogy az alapügyben hátrányos megkülönböztetés valósulna meg a 753/2002 rendelet 21. cikke értelmében. Megítélése szerint ugyanis e rendelkezés címzettjei egyrészt a tagállamok, és az nem alapozza meg magánszemélyek alanyi jogait, másrészt e cikk csak az önkényes hátrányos megkülönböztetést tiltja.

11 Ilyen körülmények között a Landgericht Würzburg az előtte folyamatban lévő eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Biztosít-e alanyi jogot a felperes számára a 753/2002/EK rendelet 21. cikke arra, hogy az alperes ne alkalmazzon vele szemben hátrányos megkülönböztetést a frank bor- és pezsgő versenyeken?

2) Az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Megvalósul-e hátrányos megkülönböztetés a 753/2002/EK rendelet 21. cikke értelmében abban az esetben, ha az alperes a frank bor- és pezsgő versenyeken a tagoktól kért nevezési díj kétszeresét követeli a tagsággal nem rendelkező felperestől?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

12 Az első kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni a Bíróságtól, hogy a 753/2002 rendelet 21. cikke alanyi jogot biztosít-e a Dahmsnak arra, hogy e cikkre alapozva kifogásolja a hátrányosan megkülönböztető bánásmódot, amelyet állítása szerint abból az okból szenvedett el, hogy a frank bor- és pezsgőversenyeken való nevezéshez a Weinbauverband tagjai részére előírtnál magasabb nevezési díjat kellett megfizetnie.

13 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EK 249. cikk második bekezdése szerint a rendelet általános hatállyal bír, valamint teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a rendelet – jogi természetéből és a közösségi jogforrások rendszerén belül betöltött funkciójából adódóan – alkalmas arra, hogy a magánszemélyeknek olyan jogokat biztosítson, amelyeket a nemzeti bíróságoknak védelemben kell részesíteniük (lásd

különösen a 34/73. sz. Variola-ügyben 1973. október 10-én hozott ítélet [EBHT 1973., 981. o.] 8. pontját és a C-253/00. sz., Muñoz és Superior Fruiticola ügyben 2002. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7289. o.] 27. pontját).

14 A nemzeti bíróságok feladata a közösségi jog rendelkezéseinek hatáskörükön belül történő alkalmazása, e normák teljes körű hatályosulásának biztosítása érdekében (lásd különösen a 106/77. sz. Simmenthal-ügyben 1978. március 9-én hozott ítélet [EBHT 1978., 629. o.] 16. pontját; a C-213/89. sz., Factortame és társai ügyben 1990. június 19-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-2433. o.] 19. pontját; a C-453/99. sz., Courage és Crehan ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-6297. o.] 25. pontját és a fent hivatkozott Muñoz és Superior Fruiticola ügyben hozott ítélet 28. pontját).

15 A 753/2002 rendelet 21. cikke állapítja meg 1493/1999 rendelet VII. mellékletének alkalmazására vonatkozó szabályokat. Ez utóbbi rendelet 47. cikke többek között előírja, hogy a kötelező és nem kötelező jelölések célja többrétű az egyes borászati termékek címkézése tekintetében. Ezek a célok szerepelnek a 753/2002 rendelet (4) preambulumbekezdésében is, amely kimondja, hogy a fogyasztók és termelők törvényes érdekeinek oltalma, a belső piac zavartalan működésének biztosítása, valamint a minőségi termékek előállításának ösztönzése képezi a követendő célokat.

16 Amint a Bizottság is joggal hangsúlyozza, a 753/2002 rendelet 21. cikke biztosítja annak lehetőségét, hogy a földrajzi jelzéssel ellátott asztali borok és az m. t. minőségi borok címkéin díjakat és érmeket tüntessenek fel. E lehetőség attól a feltételtől függ, hogy az utóbbiakat egyrészt a tagállamok vagy harmadik országok által engedélyezett versenyen nyerték el, másrészt olyan objektív eljárás során, amely biztosította a hátrányos megkülönböztetés teljes kizárását.

17 Ebből következik, hogy a 21. cikk, amint annak szövegéből is világosan kitűnik, az érintett borok címkézésére vonatkozik, és nem célja a borversenyek szervezésére vonatkozó eljárási szabályok megállapítása. Noha e rendelkezés előírja, hogy e díjak és érmek odaítélése során be kell tartani bizonyos feltétlenül érvényesítendő követelményeket, mégsem szabályozza a borversenyek szervezésére alkalmazandó eljárás más szempontjait, akkor sem, ha ez képezi azt a keretet, amely során ezeket a díjakat és érmeket odaítélik.

18 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a 753/2002 rendelet 21. cikke a díjakat és érmeket illetően olyan nem kötelező jelölésekre vonatkozik, amelyek feltüntethetők a címkézésen a fogyasztók, és főként a termelők törvényes érdekeinek oltalmazása céljából. E díjak és érmek odaítélésének eljárása vagy szabályai, valamint a borversenyek szervezésére vonatkozó eljárási szabályok a tagállamok önálló hatáskörébe tartoznak, feltéve hogy a díjakat és érmeket olyan keretek között ítélik oda, hogy a szóban forgó versenyt a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok engedélyezték, valamint az odaítélési eljárás objektív, és biztosította a hátrányos megkülönböztetés teljes kizárását.

19 Így a borverseny résztvevője vagy lehetséges résztvevője nem támaszkodhat az említett 21. cikkben foglaltakra általában e verseny szervezési szabályainak és különösen e verseny nevezési díjai megállapításának vitatása céljából.

20 Ezzel szemben el kell ismerni, hogy abban az esetben, ha a címkén díjakat és érmeket tüntettek fel, az egymással versenyző bortermelők vitathatják az ilyen feliratok használatának engedélyezését, amennyiben azok odaítélése olyan verseny során történt, amelyet a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok nem engedélyeztek, vagy olyan eljárásban, amely nem volt objektív vagy hátrányos megkülönböztetéstől mentes.

21 Következésképpen a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 753/2002 rendelet 21. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely borverseny résztvevői vagy lehetséges résztvevői e rendelkezés alapján nem vitathatják e verseny feltételeit és különösen a nevezési díjak megállapítására vonatkozó szabályokat.

A második kérdésről

22 Figyelemmel az első kérdésre adott válaszra, a második kérdés tárgytalanná vált, így azt nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

23 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az egyes borászati termékek leírása, jelölése, kiszerelése és oltalma tekintetében az 1493/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó egyes szabályok megállapításáról szóló, 2002. április 29-i 753/2002/EK bizottsági rendelet 21. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely borverseny résztvevői vagy

lehetséges résztvevői e rendelkezés alapján nem vitathatják e verseny feltételeit és különösen a nevezési díjak megállapításáról szóló szabályokat.

Aláírások